

**ST. JOSEPH
SCHOOL**
LEIDEN

Anti-pest protocol

**ST. JOSEPH
SCHOOL**

LEIDEN

September 2019

Inhoud

1. Pesten wat is het?.....	3
1.1. Voorwaarden.....	4
2. De leerlingen in beeld	5
3. Hoe gaan wij met elkaar om op de Josephschool?	5
3.1 Schoolregels	6
3.2 De kanjerregels.....	6
3.3 Kanjertraining	6
3.4 Stop-houd-op-methode.....	7
3.5 Rollenspellen en verhalen	8
4. Hoe gaan we met pesten om op de Josephschool?	8
4.1 Uitgangspunten	9
5. Verbeteren van sfeer in de groep	10
5.1 Taakspel	10
5.2 Externe hulp	10

Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Helaas komt pesten voor; ook bij ons op school.

Wij nemen dit serieus en hanteren hierbij een protocol tegen pesten. Wij gaan hierbij uit van wederzijds respect.

1. Pesten wat is het?

Er bestaat een verschil tussen plagen, pesten en ruzie maken.

Het gaat om plagen wanneer beide partijen even sterk zijn, er kan niet echt gesproken worden van een slachtoffer en een dader. Kinderen die elkaar plagen vinden elkaar vaak wel aardig. De plager wil de ander geen pijn of verdriet doen.

Pesten is gedrag waarbij iemand opzettelijk (met regelmaat) vervelend wordt behandeld. Een leerling of een groep leerlingen brengt systematisch (psychisch, fysiek of seksueel) geweld toe aan een andere leerling of groep leerlingen, die niet meer in staat is zichzelf te verdedigen.

Een ruzie is een conflict tussen leerlingen over een bepaalde zaak/onderwerp.

Ruzie maken is geen pesten, toch kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Als een ruzie goed is opgelost, kunnen de ruziemakers weer goed door één deur.

Als school richten wij ons op pestgedrag dat op school, bij het van en naar huis gaan en voor en na schooltijd afspeelt en dat zijn weerslag heeft op het functioneren van de kinderen.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

1.1. Voorwaarden

Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, de olievlek (meelopers) en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Ook hebben wij op school kanjertraining. Tijdens deze training leren kinderen o.a. om met pestgedrag om te gaan.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten en ouders (in samenwerking met elkaar) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. De school moet beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is het nodig een contactpersoon in te schakelen. De contactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Iedere school heeft contactpersonen aangesteld. Op de Josephschool zijn dat de volgende leerkrachten: Kitty Nijssen, Yolanda Bonthond en Dennis Veugelers. Ook Jenske Vermeulen, de Intern Leerling Begeleider kan als contactpersoon worden benaderd. Zij zijn via het algemene telefoonnummer van de school te bereiken (071-5132263) of via email: knijssen@josephschool.nl, dveugelers@josephschool.nl en jvermeulen@josephschool.nl.

2. De leerlingen in beeld

Op school vinden wij het belangrijk te weten wat er onder de leerlingen leeft. Dit doen we door met ze in gesprek te blijven, door ze te observeren, door ze de ruimte te geven hun mening te ventileren en door ze systematisch te volgen in hun sociaal emotionele ontwikkeling. Dit doen we o.a. op de hieronder beschreven manieren.

Wij volgen de leerlingen in hun sociaal emotionele ontwikkeling door ze regelmatig (2x per jaar) te bespreken met de Intern begeleider van de school.

Daarnaast vullen we tenminste tweemaal per jaar ons sociaal emotionele leerlingvolgsysteem in (Ontwikkelingsvolg Model voor de groepen 1/2 en de docentenvragenlijst van de KanVAS in voor de groepen 3 t/m 8). Vanaf groep 5 vullen de leerlingen ook zelf de leerlingvragenlijst van KanVAS in.

Vanaf groep 4 vullen kinderen tweemaal per jaar het sociogram van KanVAS in. Een sociogram maakt de sociale relaties en verbindingen in een groep zichtbaar. Het laat zien:

- Wie in het middelpunt van het sociale gebeuren staat, wie minder en wie er helemaal buiten staat.
- Wie met wie graag speelt en/of werkt.

Op basis van de gegevens uit het sociogram kan de leerkracht in gesprek gaan met een individuele leerling of met de groep. Daarnaast kan het sociogram gebruikt worden om kinderen te begeleiden in het samenspelen en samenwerken.

Vanaf groep 5 wordt tweemaal per jaar de sociale veiligheidslijst van KanVAS ingevuld.

3. Hoe gaan wij met elkaar om op de Josephschool?

Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen met elkaar voor een goed pedagogisch klimaat. Dit doen we door af te spreken hoe we met elkaar willen omgaan (schoolregels en kanjerregels) en door kinderen sociaal vaardig en sociaal weerbaar te maken in de omgang met elkaar (kanjertraining, stop-houd-op-methode).

Het voorbeeld van de leerkrachten en thuis van de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

3.1 Schoolregels

We hebben schoolregels die regelmatig in groepen worden besproken en gedurende het schooljaar kunnen er groepsregels vastgesteld.

De basisregels zijn:

- Iedereen is anders en we horen er allemaal bij.
- Wij gaan veilig, rustig en gezellig met elkaar – kinderen, leerkrachten en ouders – om.
- We zorgen goed voor elkaar, de school en onze materialen

3.2 De kanjerregels

Binnen de school hanteren wij – naast de basisschoolregels - de regels die horen bij de kanjertraining:

- We vertrouwen elkaar.
- We helpen elkaar.
- Niemand speelt de baas.
- Niemand lacht uit.
- Niemand blijft zielig.

3.3 Kanjertraining

Op school werken we met de kanjertraining. Ruim 80% van onze leerkrachten is hiervoor gecertificeerd. Vanaf groep 1/2 worden gedurende het schooljaar kanjerlessen gegeven. Deze worden in de daarop volgende groepen herhaald en uitgebreid.

3.4 Stop-houd-op-methode

Een methode om kinderen sociaal weerbaar te maken en om pesten te stoppen is de "stop-houd-op-methode".

Op de Josephschool wordt deze methode in alle groepen gebruikt.

Bij het oplossen van problemen hanteren we de 3-staps aanpak.

Wanneer de leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten:

Stap 1

De leerlingen proberen er eerst zelf (en samen) uit te komen door "stop-houd-op" of "ik vind dit niet leuk" te zeggen. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uit komt kan hij/zij er voor kiezen het probleem te negeren. Helpt dit niet of lukt dit niet, dan wordt het probleem aan de leerkracht voorgelegd of wordt andere hulp ingeroepen. De leerkracht gaat hier gelijk op in of maakt een afspraak met de leerlingen om er later op terug te komen (bijv. na schooltijd).

Stap 2

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen ("win-win methode") en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 3

Bij herhaling van pesterijen/ ruzies wordt er naar andere oplossingen gezocht. Er kan besloten worden externe hulp in te schakelen. Dit gebeurt te allen tijde in overleg met de ouders, de betreffende leerlingen en de Intern Begeleider.

Bij het oplossen van conflicten gaan we uit van de "win-win" oplossingen. Deze vorm van werken geeft aan dat we allemaal verschillend (mogen) zijn. Ruzie en onenigheid horen erbij en geven kinderen de mogelijkheid om zich verder te ontwikkelen. Dit betekent dat wij de kinderen de kans geven zelf hun conflicten op te lossen. De leerkracht neemt een neutrale, leidende positie in. De oplossing van het conflict moet in redelijke mate tegemoet komen aan de wensen van alle betrokkenen. Als de oplossing voor beiden goed is spreken we van een "win-win"-situatie. We kunnen hierbij ook gebruik maken van contracten die we met de kinderen sluiten. De leerlingen geven hierbij zelf aan wat het probleem is, waarom ze bepaald gedrag vertonen, wat ze gaan doen om het op te lossen en welke beloning/sanctie volgt wanneer ze zich wel/niet aan de afspraak houden. Een groot voordeel van deze aanpak is dat de kinderen eigenaar van hun probleem zijn én blijven.

3.5 Rollenspellen en verhalen

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, omgaan met verschillen, rollen in een groep, aanpak van ruzies, etc. komen regelmatig in de kring aan de orde.

Er wordt gebruik gemaakt van verschillende (samen)werkvormen als kringgesprekken, het voorlezen of vertellen van (Bijbelse) verhalen, rollenspellen en andere spelvormen.

4. Hoe gaan we met pesten om op de Josephschool?

Ondanks alle afspraken en training, komt pesten ook voor bij ons op school. Het is belangrijk dat de leerlingen, ouders en leerkrachten weten dat we er samen hard aan werken om het pesten tegen te gaan. Niet alle kinderen zijn hetzelfde en ook niet alle pestgevallen zijn hetzelfde.

Daarom hanteren we verschillende manieren voor de aanpak van pestgedrag. Per situatie wordt bekeken en met de betrokkenen besproken wat de beste oplossing is.

4.1 Uitgangspunten

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt gezien als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we de kinderen dit al bij: "je mag niet klikken, maar ... als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen". Dit is geen klikken, maar hulp vragen.

De tweede afspraak is dat een medeleerlingen ook de verantwoordelijkheid heeft om pesten of agressief gedrag (bij de leerkracht) aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

De derde afspraak is: "Samenwerken zonder bemoeienissen". School en ouders hebben baat bij een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedereen moet waken over zijn/haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen!

Bij problemen van pesten of agressie nemen de leerkrachten en directie hun verantwoordelijkheid en gaan in overleg met de betrokken ouders en leerlingen. De inbreng van de ouders blijft, bij voorkeur, beperkt tot het aanreiken van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van de school.

Wanneer het pesten toch tot problemen leidt gaan we afspraken maken hoe we de problemen willen oplossen. Dit doen we in eerste instantie met behulp van de stappen uit de stop-houd-op-methode.(zie 3.4)

5. Verbeteren van sfeer in de groep

Soms vraagt de dynamiek in een groep om extra aandacht. "Taakspel" is een methodiek die kan helpen bij het inzichtelijk maken van de processen rondom groepsdynamiek.

5.1 Taakspel

Doelen

Het doel van Taakspel is dat onrustig en storend gedrag afneemt. Hierdoor kunnen de leerlingen en de leerkracht efficiënter en taakgerichter werken. De leerkracht geeft tijdens het spelen van Taakspel complimenten en negeert ongewenst gedrag. Er ontstaat meer structuur in de klas: de nadruk ligt op het belonen van gewenst gedrag en de leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gedrag.

Hoe wordt Taakspel gespeeld?

Leerlingen spelen Taakspel in teams tijdens de reguliere lessen of activiteiten. De leerkracht en de leerlingen bespreken welke klassenregels er tijdens Taakspel gelden. De teams krijgen vooraf punten. Wanneer ze na het spelen van het Taakspel voldoende punten overhouden, komen ze in aanmerking voor de - vooraf besproken -beloning. De leerlingen stimuleren elkaar om zich aan de regels te houden.

5.2 Externe hulp

Wanneer de genomen maatregelen niet (voldoende) effect hebben kan er – in overleg met de ouders, leerling, intern begeleider en leerkracht – besloten worden externe hulp in te schakelen.